

KAMEROVÉ SYSTÉMY a ochrana osobních údajů

Snaha zabezpečit ochranu své osoby či majetku prostřednictvím technologií, které umožňují monitorovat pohyb kolem nás, vede ke stále častějšímu instalování kamerových systémů. Jde o prostředek nepochybně účinný, zároveň ale také velmi agresivní vůči soukromí osob, které se ocitají v jeho dosahu, například v obchodě.

V souvislosti s tímto faktem, ale také proto, že se na **Úřad pro ochranu osobních údajů** obracelo a obrací mnoho žadatelů s dotazy na používání kamerových systémů, se ukázalo jako nezbytné vypracovat zásady pro používání kamerových systémů z hlediska aplikace zákona o ochraně osobních údajů.

K zásadním pravidlům při používání kamerových systémů je třeba především říci, že oprávněnost jejich využívání je vždy nahlížena prvotně pod úhlem toho, zda účelu, k němuž je kamerový systém instalován, nelze dosáhnout jinými, pro soukromí méně invazivními prostředky. Tuto otázku by si jako první měl položit každý, kdo hodlá kamerový systém instalovat.

JE NEZBYTNÉ STANOVIT ÚČEL

K jistému nedorozumění může docházet i proto, že ne každé provozování kamerového systému podléhá zákonu o ochraně osobních údajů. Ne každé monitorování prostoru kamerou lze totiž označit za zpracování osobních údajů. V případech, kdy je kamerový systém vybaven zařízením, které umožňuje uchovávat záznamy, na jejichž základě lze identifikovat fyzické osoby, se na jeho provozovatele vztahují povinnosti stanovené zákonem o ochraně osobních údajů pro správce

osobních údajů. Naopak za situace, kdy dochází k „pouhému“ monitorování sledovaných míst, zákon o ochraně osobních údajů aplikovat nelze.

Pokud tedy má být instalován kamerový systém vybavený záznamovým zařízením, musí správce osobních údajů stanovit účel, pro který nezbytně potřebuje kamerový systém využít.

KAM KAMERY NESMÍ

Monitorovaný prostor by měl být označen a osoby, které se v něm pohybují, by měly mít možnost získat informace o tom, jak jsou shromažďované osobní údaje zpracovávány. Tedy např. tabulka oznamující, že místo je pod dohledem kamery, by měla dávat k dispozici i telefonní číslo, na němž se každý občan může dostat k podrobné informaci. K té patří nejen sdělení, jak jsou dále záznamy využívány, ale také, jak dlouho jsou uchovávány. Jednou z povinností správce osobních údajů je i to, že stanoví časové rozmezí, po které záznam hodlá uchovávat. Po uplynutí této lhůty musí být záznamy likvidovány. Časový limit musí odpovídat účelu, k němuž byl kamerový systém nainstalován. To znamená,

že by neměl přesahovat účelu přiměřený čas, např. kdy je provozovatel kamerového systému schopen zjistit, že nedošel žádná újmy na svém majetku.

Není ovšem vůbec přípustné kamerou sledovat ta místa, která jsou určena k ryze soukromým úkonům – v prostorách obchodu to jsou např. zkušební kabiny. Toto je typické místo, kde je třeba dosáhnout zabezpečení majetku jinými prostředky. Úřad se také již zabýval stížností na zacílení kamery, která právě tento prostor sledovala.

CÍLEM JE FÉROVÉ A KOREKTNÍ JEDNÁNÍ

Každý správce osobních údajů, tedy i provozovatel kamerového systému vybaveného záznamovým zařízením, je povinen také zpracování údajů oznámit Úřadu pro ochranu osobních údajů. Na jeho webových stránkách je zveřejněno detailní vysvětlující sdělení k registrační povinnosti správců provádějících zpracování osobních údajů pomocí kamerových systémů. Jeho součástí je rovněž doplňující formulář, který klade ty otázky, jež jsou pro legální využívání kamerových systémů podstatné.

Úřad pro ochranu osobních údajů se využívání kamerových systémů věnuje a bude věnovat ve své kontrolní činnosti; a soustředěně zajistí při kontrolách obchodních řetězců, poněvadž obdržel nemálo stížností na nedostatečné respektování soukromí v těchto prostorách. Je ovšem třeba také předeslat, že prioritním pro kontrolní činnost úřadu není udělení pokut, ale zabezpečení korektního a férového jednání vůči občanům. ■

HANA ŠTĚPÁNKOVÁ

je vedoucí samostatného tiskového oddělení a tiskovou mluvčí Úřadu pro ochranu osobních údajů

ZÁSADY

POVINNOSTI SPRÁVCE PŘI PROVOZOVÁNÍ KAMEROVÉHO SYSTÉMU VYBAVENÉHO ZÁZNAMOVÝM ZAŘÍZENÍM:

- > Kamerové sledování nesmí nadměrně zasahovat do soukromí. Kamerový systém je možno použít zásadně v případech, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou (např. majetek je možno chránit před odcizením uzamčením místnosti). Dále je vyloučeno užití kamerového systému v prostorách určených k ryze soukromým úkonům (toalety, sprchy). Je ovšem možné řešení, kdy subjekt údajů má na výběr z alternativ (např. lze monitorovat prostory šatny plaveckého stadionu za předpokladu, že je vymezen prostor pro převlékání, který není kamerami sledován).
- > Specifikace sledovaného účelu. Je třeba předem jednoznačně stanovit účel pořizování záznamů, který musí korespondovat s důležitými právem chráněnými zájmy (např. ochranou majetku před krádeží). Záznamy tak mohou být využity pouze v souvislosti se zjištěním události, která poškozuje tyto důležité,

práve chráněné zájmy správce. Přípustnost využití záznamů pro jiný účel musí být omezena na významný veřejný zájem, např. boj proti pouliční kriminalitě.

- > Je třeba stanovit lhůtu pro uchovávání záznamů. Doba uchovávání dat by neměla přesáhnout časový limit maximálně přípustný pro naplnění účelu provozování kamerového systému. Data by měla být uchovávána v rámci časové smyčky: např. 24 hodin, pokud jde o trvale střežený objekt, nebo případně i dobu delší, v zásadě ne však přesahující několik dnů, nejdelší o pořizování záznamů policejním orgánem podle zvláštního zákona, a po uplynutí této doby vymazána. Pouze v případě existujícího bezpečnostního incidentu by měla být data zpřístupněna orgánům činným v trestním řízení, soudu nebo jinému oprávněnému subjektu.

- > Je třeba řádně zajistit ochranu snímacích zařízení, přenosových cest a datových nosičů, na nichž jsou uloženy záznamy, před neoprávněným nebo nahodilým přístupem, změnou, zničením či ztrátou nebo jiným

neoprávněným zpracováním, viz § 13 zákona č. 101/2000 Sb.

- > Subjekt údajů musí být o užití kamerového systému vhodným způsobem informován (např. nápisem umístěným v monitorované místnosti), viz § 11 odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., nejde-li o uplatnění zvláštních práv a povinností vyplývajících ze zvláštního zákona.

- > Je třeba garantovat další práva subjektu údajů, zejména právo na přístup k zpracovávaným datům a právo na námitku proti jejich zpracování, viz § 1 zákona č. 101/2000 Sb.

- > Zpracování osobních údajů je třeba registrovat u Úřadu pro ochranu osobních údajů, nejde-li o uplatnění zvláštního práva či povinnosti vyplývajících ze zvláštního zákona, viz § 18 odst. 1 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb.

Zdroj: Zásady provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů – výňatek. Celý text na <http://www.uouu.cz/faq.php3>.